

Josep Vallverdú

Garbinada i ponent

Els meus anys cinquanta

Pena i memòria

Josep VALLVERDÚ.
Garbinada i Ponent.
Els meus anys cinquanta.
Ed. Proa. Barcelona 1998,
260 pàgines.

Una vida entre dos vents

S'HA DECLARAT, a voltes, que la novel·la, entesa com a gènere escrit en prosa, es distingeix de la poesia per establir-s'hi, en la primera, un tipus de diàleg ente autor-lector. Assistim al seu relat com mers espectadors silencis, però no hi som exclosos. Potsar aquesta imatge és útil a l'hora d'explicitar quina és la sensació despresa de les pàgines de *Garbinada i Ponent*. Josep Vallverdú, posseïdor d'un gran bagatge com a assagista, traductor i narrador, ens fa reviure, a través de la seva mirada serena i sobretot franca, els episodis més rellevants de la seva vida que ell emmarca i engloba com «Els meus anys cinquanta», expressió que subtitula la seva obra.

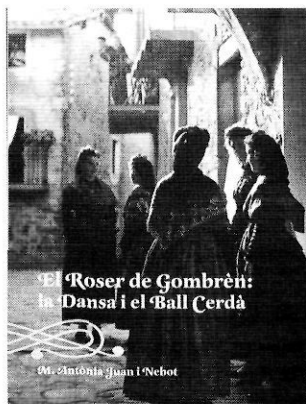
Capítol a capítol –concretament quinze i distribuïts en dues parts– seguim la trajectòria, adés favorable, adés desplaent, d'una

vida. D'un mode sincer que l'autor no aconsegueix abandonar ni quan deixa descabdellar el fil de la trama adquirint un aire subjectiu i personal, relata la seva experiència primerenca en el món de les lletres i la seva iniciació a una literatura que ell entén que ha de ser majoritària per poder omplir un buit originat enmig de la grisor de la postguerra. Sovint, però, l'autor prefereix recloure's en un àmbit més familiar i opta per fer conèixer al lector les seves vivències més íntimes transcorregudes a cavall entre Sant Feliu de Guíxols (garbí) i Lleida (ponent). Al seu torn, descriurà clarament i directe el desconcert derivat de la paternitat d'un fill minusvàlid. En aquesta experiència pertorbadora, Vallverdú hi aboca una motivació personal, neta i lliure de qualsevol reserva.

Garbinada i Ponent, al mateix temps que és un testimoni personal, també implica un reflex de la personalitat de la Catalunya dels anys cinquanta. Seguint la línia de Josep Varela i Serra, prologuista d'aquesta obra, podem presentar les pàgines d'aquest llibre com un fresc parcial però molt acolorit i autèntic de la realitat catalana de mitjan segle, època totalment dominada pel règim franquista.

Josep Vallverdú, caracteritzat des de sempre per posseir una profunda catalanitat, ens obsequia amb motiu del seu setanta-cinquè aniversari amb una visió personal, que és alhora enriquidora i amena, d'un episodi relativament recent i interessant de la nostra història nacional.

Iolanda Vila i Serra

M. Antònia JUAN i NEBOT.
El Roser de Gombren:
la Dansa i el Ball Cerdà.
Edició Ajuntament de Gombren
amb el suport de la Diputació
de Girona, 1998.

Les tradicions de Gombren

EL LLIBRE QUE TENIM a les mans és una síntesi molt acurada de les tradicions del poble de Gombren, tan aferrat al passat. Com bé diu el seu alcalde en el proemi, «la Dansa és un dels símbols d'identitat i l'esdeveniment més rellevant i esperat de totes i cadascuna de les festes majors».

Cal felicitar la seva autora, M. Antònia Juan i Nebot, pel treball meticulós que ha dut a terme, pas a pas, esbrinant en arxius i biblioteques i empassant-se l'extensa bibliografia consultada. Però com a perfecta investigadora no n'ha tingut prou amb això i ha dedicat gran part de la tasca a inquirir prop de les persones que podien informar-la –que no són poques– del cerimonial i elements significatius de la Dansa

gombrenesa, de la qual estan ben ufanosos els habitants.

Un altre aspecte que cal ressaltar és la minuciosa relació de balladors que hi fa constar, a partir de l'any 1920 i que, malgrat els esforços de l'autora, no ha pogut completar a causa de la desaparició dels antics llibres de la Confraria del Roser durant la Guerra Civil del 1936, ja que aquestes Confraries, implantades a Catalunya el segle XIV, tingueren gran predicament arreu, sobretot en els pobles pirinencs. Fem observar que l'origen de la Dansa es fonamenta en la Confraria i en les festes celebrades de profundes arrels marianes, ja que d'antuvi era ballada per les pabordesses del Roser.

La informació gràfica obtinguda és remarcable. Ens ofereix

un bon nombre de fotografies de les ballades i els seus intèrprets d'ençà de l'any 1934, les quals li han estat facilitades per antics balladors i familiars. No manquen tampoc les del vestuari, joies, etc. que s'empraven per a ballar la Dansa. Indumentària, música, evolucions... l'autora no ha deixat res de banda, i per si no fos prou, ens introdueix en la seva lectura amb les dades geogràfiques i històriques d'aquest poble recolzat en el venerat Santuari de Montgrony i de reminiscències llegendàries, que d'antuvi formà part de la baronia de Mataplana, d'on sorgí el mític comte l'Arnau.

Maruja Arnau i Guerola